

روزنامه فرهنگ و هنر

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت‌وگویی صبا با بهادر زمانی

بازیگر و کارگردان

از جان سینمای روحوضی

چیز زیادی باقی نمانده!

مهدیه مالکی

گفت و گو

به بهانه اکران فیلم سینمایی «بر که خاموش» نخستین فیلم بلند سینمایی بهادر زمانی با او به گفت‌وگو نشستیم. اما بیش از هر چیزی، صراحت لهجه او در بیان نظرش راجع به حال و هوای این روزهای سینمای ایران بود که به نظر قابل تأمل می‌آمد. وی در خصوص آنچه این روزها تحت عنوان «سینمای کمدی» در حال اکران است، نظرانی بیان کرد، که خود می‌تواند موضوع مناسبی برای سلسله گفتگوهای با حضور کارشناسان باشد.

برخی از کارگردانان فیلم اولی در اولین تجربه خود ترجیح می‌دهند به سمت فیلم‌هایی بروند که گیشه خوبی داشته باشد شما چطور شد که اولین تجربه سینمایی خود را با چنین موضوعی شروع کردید؟

اصولا دو رویکرد متفاوت میان فیلمسازان وجود دارد، افرادی که شغلشان فیلمسازی است و از این راه کسب درآمد می‌کنند و افرادی که دغدغه‌شان فیلمسازی است و من جزو گروه دوم هستم. گرچه تحصیلات این کار دارم و طی این سالها غیر از بازیگری و فیلمسازی کار دیگری نکرده‌ام ولی به فیلمسازی به چشم شغل نگاه نمی‌کنم بلکه در فیلمسازی بر مبنای دغدغه‌هایم کار کرده‌ام یعنی درباره آن موضوعات به یک درک و زیستی رسیده‌ام سپس آنها را به تصویر کشیده‌ام ولی افرادی که شغلشان فیلمسازی است و از این طریق پول در می‌آورند بر اساس جریان پیش می‌روند و فیلم گیشه پسند می‌سازند. حتی برخی از فیلمسازان با نگاه به جریانات جشنواره‌های خارجی فیلم می‌سازند تا فیلمشان در جشنواره‌های خارجی مورد استقبال قرار گیرد.

امروزه فیلم‌های کمدی گیشه خوبی دارند ولی به نظر من در کشورمان نمی‌توان کمدی کار کرد چون ما موارد خاصی می‌توان شوخی کرد و با اصناف، شغل‌ها، گروه‌ها، افراد و... نمی‌توان شوخی کرد و این موجب می‌شود در کمدی از شوخی‌های جنسی استفاده شود که چنین شوخی‌هایی اخلاقی نیست. به همین دلیل بسیاری

از فیلم‌های کمدی رانمی‌توان با کودکان دید و به خانواده‌ها پیشنهاد می‌کنم این فیلم‌ها را به صرف شادی آور بودن با کودکان و نوجوان نبینند، این شوخی‌ها برای کودکان و نوجوانان سم است. چون بیان برخی موضوعات با طنز موجب می‌شود بچه‌ها گمان کنند که کار درستی صورت گرفته و از آن الگو برداری می‌کنند. برای مثال شوخی‌هایی که با مواد اعتیادآور صورت می‌گیرد باعث می‌شود آن نوجوان فکر کند کار خیلی باحالی است و دوست دارد آن را یک بار تجربه کند که یک بار تجربه آن هم خطرناک است. پدر و مادرها کلی هزینه می‌کنند که برخی تجربه‌ها حتی برای یک بار برای بچه‌هایشان رخ ندهند چون اتفاقا همان یک بار در زندگی انسان خیلی تأثیر گذار است.

البته نمی‌توان به فیلمساز خرده گرفت چون گزینه‌هایی که می‌تواند با آن شوخی کند محدود است و سراغ هر موضوع برود مورد ایراد قرار می‌گیرد و محدودیت‌های زیادی دارند و به ناچار سراغ موضوعی یا افرادی می‌روند که کسی به آن گیر نمی‌دهد. من مطمئن هستم از جان سینمای روحوضی که در حال حاضر در جریان است چیز زیادی باقی نمانده و سینما در چند سال آتی به سمت سینمای اجتماعی یا فانتری که با ویزوال و اتفاقات کامپیوتری ساخته شده خواهد رفت و جریان فیلم خنده‌آور کمرنگ خواهد شد چون مردم از این میزان هجو کم کم خسته شده‌اند. البته منظور من فیلم کمدی نیست چون کمدی و طنز ژانر هستند و مفهوم دارند.

در فیلمسازی به ژانر اجتماعی ادامه خواهید داد؟

من در فیلمسازی ژانر مشخصی در کارهایم نداشته‌ام و قصه به من می‌گوید که به چه ژانری بپردازم و وابستگی محتوا و فرم مسیر راه را به من نشان می‌دهد. ساختار فیلم زمانی که فیلمنامه را می‌خوانم برابرم مشخص می‌شود لذا فضای قصه را ژانر برابرم مشخص می‌کند. در فیلم‌های بعدی سعی می‌کنم ظرافت‌های بیشتری به کار ببرم. چون این فیلم اولین تجربه سینمایی من بود و خیلی درگیر کارهای تولیدی شدم، نتوانستم به ظرافت‌های کار آن طور که دوست داشتم بپردازم.

در فیلمسازی چه چیزی برای شما بیش از همه اهمیت

دارد؟

ارتباط مخاطب با اثر بیش از همه برای من اهمیت دارد و نکته مهم آن است که بیننده با قصه ارتباط بگیرد و مخاطب فیلم را بفهمد. **منظورتان از اینکه مخاطب فیلم را بفهمد یعنی اثری که شما می‌خواهید روی مخاطب بگذارد؟**

به نظر من سینمای ما رسانه تأثیر گذار و جریان ساز نیست بلکه سینمای ما یک رسانه تفریحی بسیار جذاب است چون سینمای ما کنترل شده است و حد و مرز دارد و تا جایی در زندگی مردم ورود می‌کند که خود مردم می‌خواهند و بسیار بستگی به درک مخاطب دارد. مخاطب ما در ایران رشد شناخت اثر رسانه‌ای نداشته است به این معنا که ساخت فیلم با سبک‌های فیلم‌های ۵۰-۶۰ سال گذشته هنوز بیش از فیلم‌هایی با سبک‌های نو سینمایی بیننده دارد مثلا سریال «سوجان» به این دلیل مورد استقبال قرار گرفت که شبیه سریال‌های قدیمی است و مردم ما هنوز آن مدل رفتار و قصه‌گویی را دوست دارند و با قصه‌گویی که در موج جدید سینمایی ایران به وجود آمد هنوز خیلی ارتباط برقرار نکرده‌اند. گرچه اصغر فرهادی و عباس کیارستمی از افتخارات سینمای ما هستند ولی عموم مردم ما فیلم‌های این عزیزان را به عنوان فیلم‌های به یادماندنی نمی‌شناسند. هنوز مردم درباره فیلم «قیصر» حرف می‌زنند یا از میان فیلم‌های آقای مهرجویی درباره «مهمان مامان» صحبت می‌کنند و هیچ وقت مردم عام درباره فیلم‌های روشنفکرانه ایشان صحبتی ندارند لذا اگر مخاطب ما عموم مردم هستند نه خواص، پس سینما در کشور ما یک رسانه تأثیر گذار نیست و حتی آدم‌هایش نیز تأثیر گذار نیستند چون سینمای ما بر اساس تصمیمات وزارتخانه ساخته می‌شود. از طرفی امروزه فیلم‌های در حال اکران نیز سینما را به سمت انفعال پیش برده‌اند. البته تفریح ایجاد می‌کنند ولی حرفی برای گفتن ندارند و هجو هستند. در گذشته فیلم‌هایی مثل «مومیایی ۳» یا «مرد عوضی» گرچه کمدی بودند ولی حرف برای گفتن داشتند. فیلم زمانی فیلم است که بدون بازیگران چهره هم دیده شود به همین علت است که عقیده دارم در این روزها، سینما رسانه تأثیر گذاری نیست. اصباحیر

برگزیده بهترین فیلم از نگاه تماشاگران جشنواره فیلم فجر

کارگردان: علی غفاری . تهیه‌کننده: آرش زینال‌خیری
مهدی نصرتی . آناز ملک . حسام منظور . سازان سعیدی

روایت یک
مأموریت غیرممکن

